

Коломийський індустріально-педагогічний фаховий коледж
Циклова комісія психолого-педагогічних дисциплін

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник директора з навчальної роботи



Мороз О.В.

« 01 » 09 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПСИХОЛОГІЯ

для студентів освітньо-професійного ступеня «Фаховий молодший бакалавр»
за освітньо-професійною програмою:

Трудове навчання та технології

за спеціальністю 014 Середня освіта (трудове навчання та
технології);

за галуззю знань 01 «Освіта/Педагогіка»

Робоча програма навчальної дисципліни «Психологія» для студентів освітньо-професійного ступеня «Фаховий молодший бакалавр» за освітньо-професійною програмою:

-Трудове навчання та технології за спеціальністю 014 Середня освіта (трудове навчання та технології);

за галуззю знань 01 «Освіта/Педагогіка»

Розробники: Кушляк Олександра Борисівна – викладач психолого-педагогічних дисциплін, викладач вищої категорії.

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії психолого-педагогічних дисциплін

Протокол №1 від 31.08.2023р.

Голова циклової комісії



Левицька Н.Г.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників		Характеристика навчальної дисципліни
		Денна форма навчання
		IV, V, VI, VII, VIII семестр
Загальний обсяг навчальної дисципліни	кредитів ЄКТС	4
	Годин	120
Загальна кількість аудиторних годин		83
з т.ч.:- лекції		70
- практичні		-
- семінарські		13
- лабораторні		-
Самостійна робота, год.		37
Контрольна робота		-
Консультації		-
Курсова робота/проект		-
Форма підсумкового контролю		Екзамен

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «**Психологія**» - одна із складових цілісної психолого-педагогічної підготовки здобувачів освіти освітньо-професійного ступеня «Фаховий молодший бакалавр» за освітньо-професійною програмою «Трудове навчання та технології» за спеціальністю 014 Середня освіта (трудове навчання та технології);

за галуззю знань 01 «Освіта/Педагогіка».

Мета вивчення дисципліни:

закласти фундамент психологічних знань, ознайомивши студентів із загальними поняттями, проблемами та закономірностями психічної діяльності людини; із віковою мінливістю психіки людини, особливостями формування «Я-концепції» людини, її пізнавальної та емоційно-вольової сфери; з'ясувати питання, пов'язані зі становленням комунікативної діяльності людини тощо; забезпечення майбутніх учителів трудового навчання та технологій теоретичними знаннями з основ педагогічної психології, зокрема: озброєння студентів знаннями психологічних закономірностей навчання і виховання, особливостей педагогічної діяльності особистості вчителя.

Головними завданнями вивчення курсу є:

- аналіз предмету вивчення психології як науки, історії її становлення та сучасної системи психологічних знань;
- пізнання основних питань загальної психології: предмету, стану, структури, завдань і методів сучасної психології;
- вивчення понять психіки і свідомості, їх структур;
- розкриття типових психічних процесів і станів, їх змісту та функціонування;
- формування уявлень про психічні процеси як важливі компоненти людської діяльності, про вікові етапи розвитку людини, про типи темпераментів, особливості поняття „характер”, а також про емоційно-вольові якості особистості, їх прояв у діяльності та спілкуванні;
- вивчення психологічної сутності понять особистості та діяльності;
- аналіз закономірностей психічного розвитку та становлення особистості;
- вивчення детермінант і показників психічного розвитку індивіда;
- розкриття типових психологічних особливостей представників різних періодів онтогенезу;
- формування у студентів прикладних умінь стосовно застосування знань з психології в практиці педагогічної діяльності.

Семінарські заняття зорієнтовані на самостійну підготовку здобувачами освіти та обговорення в групі навчальних проектів, творчих робіт, рефератів тощо, аналізу теоретичного матеріалу, психолого-педагогічних ситуацій.

Зміст самостійної роботи з курсу «Психологія» спрямований на поглиблення теоретичних знань, розвиток самостійного мислення і набування вмінь опрацювання наукової літератури, що сприяє професійному самовизначенню майбутніх вчителів трудового навчання та технологій.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування **компетентностей**:

Інтегральна компетентність:

- Здатність розв'язувати в професійній педагогічній діяльності складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, що передбачає застосування теорій та методів педагогічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності

- Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
 - Здатність до міжособистісної взаємодії.
 - Здатність приймати обґрунтовані рішення.
 - Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

- Здатність враховувати в освітньому процесі вікові особливості учнів;
- Здатність до формування мотивації та організації пізнавальної діяльності учнів;
- Здатність до забезпечення сприятливих умов в освітньому середовищі для кожного учня відповідно до його індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів;
- Розуміння змісту і механізмів роботи інтелектуальної, афективної та вольової сфер особистості;
- Усвідомлення специфіки розвитку та проявів психічних властивостей людини;
- Усвідомлення етапів вікової періодизації психічного розвитку та критерії їх здійснення;
- Здатність аналізувати вікові особливості розвитку особистості на різних вікових етапах;
- Обізнаність із новітніми науково обґрунтованими відомостями з психології для створення освітньо-розвивального середовища, що сприяє цілісному індивідуально-особистісному становленню учнів;
- Здатність до продуктивної професійної діяльності на основі розвиненої педагогічної рефлексії відповідно до провідних ціннісно-світоглядних орієнтацій та вимог педагогічної етики.
- Можливість застосовування теоретичних знань з психології у повсякденному житті, створюючи умови, які забезпечують успіх діяльності.
- Здатність до особистісного і професійного саморозвитку
- Уміння об'єктивно оцінювати свої власні можливості, знати свої слабкі і сильні сторони, значимі для даної професії якості.

Очікувані результати навчання

- ✓ Здійснювати професійну діяльність державною мовою як усно, так і письмово.
- ✓ Аналізувати можливості професійного розвитку з урахуванням умов педагогічної діяльності та індивідуальних запитів і потреб.
- ✓ Враховувати вікові особливості учнів в освітньому процесі для забезпечення його ефективності.
- ✓ Сприяти формуванню мотивації учнів до навчання.
- ✓ Формувати в учнів здатність до конструктивної міжособистісної взаємодії.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен :

знати:

- стан психології як науки на сучасному етапі її розвитку;
- етапи розвитку психології;
- функціональне призначення та проблеми загальної психології;
- методи психологічного дослідження;
- основні галузі та напрямки психології;

- природу та сутність психіки людини;
- форми психічного відображення у живій та неживій природі;
- свідомі та несвідомі форми прояву психіки людини та їх основні особливості;
- особистісні характеристики людини, її види діяльності;
- психологію пізнавальних психічних процесів: відчуттів, сприймання, пам'яті, мислення, мовлення, уяви та уваги;
- основні прояви та закономірності емоційно-вольової сфери особистості;

вміти:

- самостійно працювати з науковою психологічною літературою;
- вступати у наукові дискусії, демонструючи як наукові знання, так і власну позицію;
- визначати рівень, адекватність та стійкість власної самооцінки;
- застосовувати теоретичні знання з психології у повсякденному житті, створюючи умови, які забезпечують успіх діяльності;
- активізувати знання загальної психології при вивченні інших психологічних та педагогічних дисциплін;
- на основі знань законів функціонування психічних явищ оцінювати і приймати відповідні рішення у ситуаціях, що вимагають психологічних знань;
- спостерігати, аналізувати, узагальнювати та систематизувати психологічні факти, об'єктивно оцінювати поведінку та соціальні дії суб'єктів;
- організовувати навчально-виховний процес, враховуючи вікові особливості сприйняття та засвоєння, провідну діяльність, сенситивні періоди та ін.
- здійснювати аналіз психічного розвитку дитини за основними критеріями;
- знаходити контакт і спілкуватися з учнями і різного віку, орієнтуючись на їх потреби та оцінку власної особистості;

Програма навчальної дисципліни

Розділ I. Загальні засади психології (теми 1-3).

Розділ II. Особистість, соціальні групи та діяльність (теми 4-9).

Розділ III. Пізнавальні психічні процеси (теми 10-14).

Розділ IV. Емоційно-вольова сфера та індивідуально-психологічні особливості особистості (15-19)

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин					
	Денна форма навчання					
	Усього	у тому числі				
		Лекції	Практичні	Семинарські	Лабораторні	Самост. Робота
1	2	3	4	5	6	7
Розділ I. Загальні питання психології						
Тема 1. Предмет психології	6	4				2
Тема 2. Методи психології	4	2				2
Тема 3. Розвиток психіки і свідомості	6	2		2		2
Розділ II. Особистість, соціальні групи та діяльність						
Тема 4. Психологія особистості	6	4				2
Тема 5. Соціальні групи	8	4		2		2
Тема 6. Психологічний аналіз діяльності	6	4				2
Тема 7. Мова і мовлення	8	4		2		2
Тема 8. Спілкування	6	4				2
Тема 9. Увага	6	2		2		2
Розділ III. Пізнавальні психічні процеси						
Тема 10. Відчуття	6	4				2
Тема 11. Сприймання	6	4				2
Тема 12. Мислення	8	4		2		2

Тема 13. Уява	6	4				2
Тема 14. Пам'ять	6	4				2
Розділ IV. Емоційно-вольова сфера та індивідуально-психологічні особливості особистості						
Тема 15. Емоції та почуття	6	4				2
Тема 16. Воля	6	4				2
Тема 17. Темперамент	8	4		2		2
Тема 18. Здібності	5	4				1
Тема 19. Характер	7	4		1		2
Всього	120	70		13		37

Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна
1.	Тема 1. Предмет психології Предмет психології та її завдання. Рефлекторна природа психіки. Психіка і свідомість. Основні галузі психологічних знань. Зв'язок психології з іншими науками.	4
2.	Тема 2. Методи психології Основні вимоги до методів психології. Основні методи психології. Додаткові методи.	4
3.	Тема 3. Розвиток психіки і свідомості. Виникнення та розвиток психіки. Виникнення та історичний розвиток людської свідомості.	4
4.	Тема 4. Психологія особистості. Поняття про особистість та її структуру. Активність особистості та її джерела.	4
5.	Тема 5. Соціальні групи. Поняття про групи. Міжособистісні стосунки в групі.	4

6.	Тема 6. Психологічний аналіз діяльності. Поняття про діяльність. Мета і мотиви діяльності. Структура діяльності. Засоби діяльності, процес їх засвоєння.	2
7.	Тема 7. Мова і мовлення Поняття про мову та її функції. Різновиди мовлення.	6
8.	Тема 8. Спілкування Поняття про спілкування. Засоби спілкування. Функції спілкування.	4
9.	Тема 9. Увага Поняття про увагу. Фізіологічне підґрунтя уваги. Різновиди і форми уваги.	4
10.	Тема 10. Відчуття Загальна характеристика пізнавальних процесів. Поняття про відчуття. Фізіологічне підґрунтя відчуттів. Класифікація і різновиди відчуттів.	4
11.	Тема 11. Сприймання Поняття про сприймання. Різновиди сприймання. Властивості сприймання.	2
12.	Тема 12. Мислення Поняття про мислення. Соціальна природа мислення. Розумові дії та операції мислення. Форми мислення. Процес розуміння.	6
13.	Тема 13. Уява Поняття про уяву. Зв'язок уяви з об'єктивною дійсністю. Фізіологічне підґрунтя уяви. Уява і органічні процеси. Процес створення образів уяви.	4
14.	Тема 14. Пам'ять Поняття про пам'ять. Теорії пам'яті. Різновиди пам'яті. Запам'ятовування та його різновиди. Відтворення та його різновиди.	2
15.	Тема 15. Емоції і почуття. Поняття про емоції і почуття. Фізіологічне підґрунтя емоцій і почуттів. Вираження емоцій і почуттів.	4
16.	Тема 16. Воля Поняття про волю. Довільні дії та їх особливості. Аналіз складної вольової дії.	2
17.	Тема 17. Темперамент Поняття про темперамент. Типи темпераментів.	2

	Основні властивості темпераментів.	
18.	Тема 18. Здібності. Поняття про здібності. Структура здібностей. Різновиди здібностей.	2
19.	Тема 19. Характер Поняття про характер. Структура характеру. Основні риси типового характеру.	2
	Разом	66

Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		Денна форма
1.	Тема 3. Розвиток психіки і свідомості	2
2.	Тема 5. Соціальні групи	2
3.	Тема 7. Мова і мовлення	2
4.	Тема 7. Методи і засоби навчання	2
5.	Тема 9. Увага	2
6.	Тема 12. Мислення	2
7.	Тема 17. Темперамент	2
8.	Тема 19. Характер	1
	Всього	13

Теми практичних занять

Навчальною програмою не передбачено.

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна
1.	Тема 1. Предмет психології Основні напрями в сучасній психології.	2
2.	Тема 2. Методи психології Кількісний та якісний аналізи дослідження психічних явищ.	2
3.	Тема 3. Тема 3. Розвиток психіки і свідомості. Розвиток психіки на різних етапах еволюції тваринного світу.	2

4.	Тема 4. Психологія особистості Розвиток і виховання особистості.	1
5.	Тема 5. Соціальні групи Психологічна сумісність і конфлікт в міжособистісних стосунках.	2
6.	Тема 6. Психологічний аналіз діяльності Перенесення та інтервенція навичок. .Основні різновиди діяльності. Творча діяльність.	2
7.	Тема 7. Мова і мовлення Фізіологічні механізми мовної діяльності.	1
8.	Тема 8. Спілкування Різновиди спілкування.	2
9.	Тема 9. Увага Властивості уваги.	2
10.	Тема 10. Відчуття Основні властивості відчуттів. Відчуття і діяльність.	2
11.	Тема 11. Сприймання Спостереження і спостережливість.	2
12.	Тема 12. Мислення Різновиди мислення. Індивідуальні особливості мислення.	4
13.	Тема 13. Уява Різновиди уяви. Уява і особистість.	1
14.	Тема 14. Пам'ять Забування та його причини. Індивідуальні особливості пам'яті.	2
15.	Тема 15. Емоції та почуття Форми переживання емоцій та почуттів. Вищі почуття.	2
16.	Тема 16. Воля Основні якості волі. Безвілля, його причини і переборення.	2
17.	Тема 17. Темперамент Роль темпераменту в діяльності людини.	2
18.	Тема 18. Здібності Індивідуальні відмінності у здібностях людей та їх природні передумови.	2
19.	Тема 19. Характер Природа характеру. Формування характеру.	2
	Разом	37

Методи контролю

При організації навчального процесу з навчальної дисципліни «Психологія» використовуються наступні методи контролю знань:

1. Усне опитування.
2. Письмова перевірка.
3. Тестова перевірка.
4. Програмовий контроль.

Форма підсумкового контролю з дисципліни «Психологія» - екзамен.

Контрольні питання

1. Предмет психології та її завдання.
2. Рефлекторна природа психіки.
3. Психіка і свідомість.
4. Основні галузі психологічних знань.
5. Зв'язок психології з іншими науками.
6. Основні напрями в сучасній психології.
7. Основні вимоги до методів психології.
8. Основні методи психології.
9. Додаткові методи.
10. Кількісний та якісний аналізи дослідження психічних явищ.
11. Виникнення та розвиток психіки.
12. Виникнення та історичний розвиток людської свідомості.
13. Розвиток психіки на різних етапах еволюції тваринного світу.
14. Поняття про особистість та її структуру.
15. Активність особистості та її джерела.
16. Поняття про групи.
17. Міжособистісні стосунки в групі.
18. Психологічна сумісність і конфлікт в міжособистісних стосунках.
19. Поняття про діяльність.
20. Мета і мотиви діяльності.
21. Структура діяльності.
22. Засоби діяльності, процес їх засвоєння.
23. Основні різновиди діяльності. Творча діяльність.
24. Поняття про мову та її функції.
25. Різновиди мовлення.
26. Поняття про спілкування. Засоби спілкування.
27. Функції спілкування.
28. Різновиди спілкування
29. Поняття про увагу.

30. Фізіологічне підґрунтя уваги.
31. Різновиди і форми уваги.
32. Властивості уваги.
33. Загальна характеристика пізнавальних процесів.
34. Поняття про відчуття.
35. Фізіологічне підґрунтя відчуттів.
36. Класифікація і різновиди відчуттів.
37. Поняття про сприймання.
38. Різновиди сприймання.
39. Властивості сприймання.
40. Спостереження і спостережливість.
41. Поняття про мислення.
42. Соціальна природа мислення.
43. Розумові дії та операції мислення.
44. Форми мислення. Процес розуміння.
45. Поняття про уяву.
46. Зв'язок уяви з об'єктивною дійсністю.
47. Фізіологічне підґрунтя уяви
48. Процес створення образів уяви.
49. Поняття про пам'ять. Теорії пам'яті.
50. Різновиди пам'яті.
51. Відтворення та його різновиди.
52. Забування та його причини. Індивідуальні особливості пам'яті.
53. Поняття про емоції і почуття.
54. Фізіологічне підґрунтя емоцій і почуттів.
55. Вираження емоцій і почуттів.
56. Форми переживання емоцій та почуттів. Вищі почуття
57. Поняття про волю.
58. Довільні дії та їх особливості. Аналіз складної вольової дії.
59. Поняття про темперамент.
60. Типи темпераментів.
61. Основні властивості темпераментів.
62. Поняття про здібності.
63. Структура здібностей.
64. Різновиди здібностей.
65. Індивідуальні відмінності у здібностях людей та їх природні передумови.
66. Поняття про характер.
67. Структура характеру.
68. Основні риси типового характеру.

Критерії оцінювання знань та вмінь студента

Критерії оцінювання знань та вмінь студента являють собою систему вимог у вигляді опису та кількісних вимірників рівня знань та вмінь студента, які підтверджують набуті ним компетенції. Критерії оцінювання знань та вмінь студента за результатами вивчення навчального матеріалу дисципліни «Психологія» наведені нижче:

“Відмінно” виставляється, якщо у відповідях студент показує всебічні систематизовані глибокі знання програмового матеріалу, основної і додаткової літератури, розкриває суттєві положення загальних засад педагогіки з позиції сучасних методологічних підходів, володіє системою понять і категорій педагогіки, демонструє уміння застосовувати теоретичні положення при виконанні практичних завдань. Зміст відповіді викладено логічно та послідовно. Відсутні граматичні та стилістичні помилки.

“Добре” виставляється, якщо у відповіді на запитання студент показав достатньо глибокі знання програмового матеріалу і засвоєння основної літератури, передбаченої програмою, вміння практично застосовувати знання, але допущені деякі неточності у розкритті педагогічних понять і категорій, нечітко сформульовані деякі положення. У відповіді допущені незначні мовні помилки.

“Задовільно” виставляється, якщо у відповіді на запитання студент показав знання основного програмового матеріалу в обсязі, необхідному для роботи, здатність виконувати завдання на рівні репродуктивного відтворення. Допущені фактичні помилки у розкритті основних педагогічних понять. Студент не достатньо застосовує теоретичні положення при виконанні завдань практичного характеру. Зміст роботи позбавлений логічної єдності, наявні стилістичні помилки.

“Незадовільно” виставляється, якщо у відповіді на питання студент показав орієнтовне відтворення незначної частини навчального матеріалу, не виконує практичних завдань, допускає граматичні та стилістичні помилки.

Система оцінювання виконання тестових завдань

Загальні критерії оцінювання тестових завдань:

- більше 90% правильних відповідей – «відмінно»;
- 76-90% правильних відповідей – «добре»;
- 60-75% правильних відповідей – «задовільно»;
- менше 50% правильних відповідей – «незадовільно»

Методичне забезпечення

1. Лекції
2. Плани семінарських занять
3. Матеріали для самостійного опрацювання
4. Тести
5. Педагогічні ситуації
6. Індивідуальні завдання.
7. Презентації
8. Проекти.
9. Контрольні питання.
10. Завдання для поточного контролю.
11. Методичні рекомендації та завдання для контрольних робіт.
12. Екзаменаційні білети

Рекомендована література

Базова

1. Максименко С.Д. Загальна психологія: Навчальний посібник, 3-тє вид., перероб., доп. — К.: Центр учбової літератури, 2010. — 272 с.
2. М'ясоїд П.А. Загальна психологія: Навчальний посібник - К.: «Вища школа», 2000. - 479 с.

Додаткова

1. Дуткевич Т.В., Савицька О В Практична психологія. Вступ до спеціальності. Навчальний посібник, 2-ге вид.– К.:Центр учбової літератури, 2010 - 256 с.
2. Долинська Л.В., Скрипченко О.В., Огороднійчук З.В. Загальна психологія: Навч. підручник – К.: Каравела, 2023. – 464с.
3. Загальна психологія./За загальною редакцією академіка С.Д. Максименко. Підручник. – 2-ге вид., перероб., доп. – Вінниця: «Нова книга», 2004. – 704 с.

Інформаційні ресурси

1. <https://kipt.com.ua/wp-content/uploads/2019/10/Максименко-С.Д.Загальна-психологія.pdf>
2. http://library.mdu.edu.ua/Documents/Kondor/Akt_31/zagal_psihol.pdf